

Osmanlı Padişahları

Ertuğrul Gazi
Osman Gazi
Orhan Gazi
Murad Hüdâvendigâr

Ertuğrul Gazi (1188 - 1281)

Uç beyi olarak hüküm sürmüştür. Hükümrانlik süresi Osmanogulları'nın en uzunudur. Babası Gündüz Alp,annesi Hayme Ana (Haymana)dır.Babasının ölümü üzerine Ertugrul Bey babasının yerine geçti. Ailesinin bir kısmı Ahlat'ta kaldı. Malazgirt Meydan Savası'ndan sonra Kayı Boyu'nun bir kısmı Ankara'nın batısındaki Karacadag yöresine yerleştirilmiştirdir. Yassıçemen meydan muharebesinde Selçuklu Sultanı Alaaddin Keykubat lehine yararlıklar gösterdi. Selçuklu Sultanı, Kayı Bey'i'ne Bizans sınırında 1000 kilometrekarelik bir topragi Bizans'a karşı sınırı savunmak ve ileriyে götürmek göreviyle verdi.13.asır ortalarında Ankara'nın batısından göç edip Söğüt ve Domanıç'ı ele geçiren Ertugrul Bey idaresindeki Kayı asireti,400 çadır halkından oluşuyordu.Bugünkü Kütahya-Bursa-Bilecik illerinin sınırlarının birleştiği bölgedeki toprakları beyliğine “yurt” tuttu.Söğüt Kasabası'nın fethinden sonra beylik merkezini Söğüt'e taşıdı. Ölümünde Bizans'tan yaptığı fetihlerle topraklarını 4.800 kilometrekareye çıkarmıştı.

Osmanlı Devleti'nin temellerini atan Ertugrul Gazi,Oguzların Kayı Boyu'na mensup olup Selçukluların uç beyi değildir.Selçuklu Türkiye'si'nin Bizans sınırının kuzey kesiminden sorumlu büyük uç beyleri olan Çobanogulları'na taabi olmuştur. Ancak oğlu Osman Bey 1300 yılı basında büyük uç beyi olup,artık dogrudan dogruya Selçuklu Sultanı'na bağlanmıştır.

Oğlu Osman Gazi'ye yaptığı vasiyeti ile altı asır boyunca ayakta kalacak olan bir devletin idarecilik ruhunun temellerini atmıştır.Ölüm tarihi kesin olarak bilinmeyen Ertugrul Gazi'nin 90 yaşında fazla olduğu halde (1281-1288) tarihleri arasında Söğüt'te vefat ettiği bilinmektedir. Türbesi Bilecik ili sınırları içerisinde olan Söğüt İlçesi'ndedir.

Söğüt ilçesi'nde her yıl Ertugrul Gazi'yi anma törenleri yapılmaktadır.Orhan Saik Gökyay'ın tesbitine göre Dede Korkut kitabının önsözünde su kayıt yer almaktadır:

“Korkut ata ayıttı,ahir zamanda hanlık gerü Kayı'ya dege, kimesne ellerinden almaya,ahir zaman olup kıyamet kopunca. Bu dedüğü Osman neslidür, isde sürülü şideyorur.”

Osman Gazi

- Babası: Ertugrul Gazi
- Annesi: Hayme Hatun
- Doğumu : Söğüt (M. 1258 - H. 656)
- Vefatı: Bursa (M. .1326 - H. 726)
- Saltanatı: 1299 - 1326 (27) sene

Osman Gazi, Ertugrul Bey'in üç oğlundan birisidir. Osman Bey diğer kardeşlerinden büyük değildi, fakat adeta bir idareci olarak yaratılmıştı. Zira bu hususta çok büyük kaabiliyet sahibi idi. Babası vefat ettikten sonra diğer bütün beyler, ittifakla Osman Bey'i asiretin reisi olarak tanıdılar.Osman Bey, beyliğin bayna geçtiği zaman,23 yaşında idi. Uzun boylu, geniş göğüslü, kalın ve çatik kaslı, elâ gözlü ve koç burunlu idi. İki omuzları arası oldukça geniş, vücudunun belden yukarı kısmı, aşağı kısmına nisbetle daha uzundu. Çehresi yuvarlak ve teni bugday renginde idi.Büyük seyh'leri Edebalı'nın evinde misafir iken, istirahat için gösterilen odada, Kur'an-ı Kerim'i görünce, sabaha kadar saygısından yatmadığı ve geceyi uykusuz geçirdiği çok meshurdur. seyh bu durumdan çok memnun kaldığı için kendisini kızı ile evlendirmiş ve hayır dualar etmiştir.Osman Bey, 1287'de Karacahisar'ı fethetti.1280'de Domanıç'te Bizanslıları yenerek Bilecik'i fethetti ve Selçuklu Hükümdarı tarafından uç beyliğine verildi. 1299'da Inegöl fethedildi.Selçuklu Devleti yıkıldı ve Osman Bey müstakil beyliğini ilan etti. 1300'de Yenisehir ile Köprühisar, 1302'de ise Akhisar ve Koçhisar fethedildi.Osman Bey'e babasından kalan arazinin genişliği 4800 km. kare idi. Kendisi vefat ettiginde ise, beyliğin toprak genişliği 16.000 km.kareye ulaşmytır.Vefat etmeden önce oğlu Orhan Bey'e şöyle vasiyet etmiştir :oğullarıma ve bütün dostlarıma birinci vasiyetim Sudur ki; her zaman gazaya devam ederek, Din-i Celil-i İslâm'ın yüceliğini yasatınız.

Cihadın kemâline ererek, sancagi şerifi hep yüksekte tutunuz. Her zaman İslâm'a hizmet ediniz. Zira Cenâb-ı Hak benim gibi zayıf bir kulunu ölkeler fethetmek için memur etti. Gaza ve cihadlarınizla Kelime-i Tevhid'i çok uzaklara götürünüz. Hanedanımdan her kim, hak yoldan ve adaletten saparsa mahser gününde, Rasülü Azam'ın sefâatinden mahrum kalsın. Oğlum! Dünyaya gelen hiç bir insan yoktur ki, ölüme boyun egmesin. Bana da, Hz.Allah'ın emri ile şimdi ölüm yaklaştı. Bu devleti sana emanet ediyorum. Seni de Mevlâ'ya emanet ettim. Her isinde adaleti üstün tut.Vefatında 68 yaşında idi. Tarih ise, Agustus 1326'yı gösteriyordu. (Allah rahmet eylesin.) Vefat ettiginde geriye bıraktığı mal varlığı sunlardı : Bir at mrhı, bir çift çizme, birkaç tane sancak, bir kılıç, bir mızrak, bir tirkes,birkaç at, üç sürü koyun, tuzluk ve kasıklık.Osman bey vefat ettığı zaman zayıf bir rivayete göre, Söğüt'te babasmn yamna defnedilmiş ve Bursa alınırsa oraya definini vasiyet etmişti. Bupun için 1326'da Bursa alındıktan sonra vasiyeti yerine getirilerek cesedi Bursa'ya nakledilip, Hisar'da (Saint Eli) namına yapılmış olan Gümüşlü Künbed'e defnedilmiştir. Fakat vekayün tetkikine göre vefatW in 1326'da Bursa'nin teslim alınmasından sonra olduğu anlaşıyor.

Osman Bey zamanında yasayan İslâm büyükleri :Silsile-i Sâdât-i Naksibendiyye'nin onuncu ve onbirinci halkalarını teskil eden, Hâce, Arif Rivgiri ve Hâce Mahmud Incir Fagnevî (k.s.)Hazretleri, seyh Saadettin Cibavi, Bahâüddin Veled ve müellif Pehlivan Mahmud Poyraz.

- Erkek çocukları : Pazarlı Boy, Çoban Bey,Hamid Bey, Orhan Bey, Alaeddin Ali Bey, Melik Bey, Savcı Bey.
- Kız çocukları : Fatıma Hatun.3

Orhan Gazi

- Babası: Osman Gazi
- Annesi: Mal Hatun
- Doğumu: (H. 680 - M. 1281)
- Vefatı: (H. 761 - M. 1360)
- Saltanatı: 1326 - 1359 (33) sene

Osmanlı Devletini Osman Gazi kurmuştu.Fakat onu teşkilâtlandıran ve büyük bir devlet haline getiren Orhan Gazi idi.Orhan Gazi sarı sakallı, uzunca boylu, mavi gözlü idi. Yumusak huylu ve merhametli, fakat yerine göre hiddetli ve secaatlıydı. Fakirleri sever ve ulemaya hürmet ederdi. Son derece dindar, adaletli ve tebaasına kendisini sevdirmesini çok iyi bilirdi. Bizzat halk içine girer, onlarla yemek yer ve dertlesirdi.Hareketlerinde çok hesaplı davranır ve hiç telâs etmezdi. İznik'i fethettiği zaman hiristiyancılara göstermiş olduğu insanca muamele,dillere destan olmuştur.Orhan Gazi'nin her yönden büyük bir insan olduğunu sadece Türkler değil, birçok yabancı tarihçiler dahi tasdik etmişlerdir.Orhan Gazi daha 15 yaynda iken harplere istirak etmiş ve hayatının büyük bir kısmı harp meydanlarında geçmiştir. Babasından '16.000 km. kare olarak teslim aldığı toprakları altı misline çıkarak 95.000 km. kare yapmıştır.Orhan Gazi bir devlet reisi sıfatı ile harplerde bizzat ordularının başında daima bulunmuştur. Orhan Gazi devletin muntazam bir idare sistemine bağlanması lüzumunu görmüş ve teşkilât isini ise, Alâeddin Pasa ile, Seyh Edebalı'nın bacanağı Çandarlı Kara Halil Pasa'ya havale etmiştir.Orhan Gazi zamanında teşkilâtı üç noktada toplayabiliriz : Para, kıyafet, ordu.Orhan Bey'in büyük oğlu Süleyman Pasa,kendisinden önce vefat etmiştir. Kendi sağlığında iken baskumandanlık vazifesini ikinci oğlu Murad Hüdâvendigâr'a devretmiştir.Osmanlılar tarafından yaptırılan ilk cami (1333 - 1334) senesinde İznik'te yapılan "Hacı Özbek" Camiidir. Ve Orhan Gazi yaptırmı,stir.Bursa Medresesini Orhan Bey yaptırmış ve ilk "Sultan" lâkabi da O'nun zamanında kullanılmıştır. Yine ilk Osmanlı parası da Orhan Bey zamanında basılmıştır. Müslüman Türkler Avrupa'ya ilk defa Orhan Bey zamanında geçmişlerdir. İstanbul'un Anadolu yakası tamamen Orhan Bey zamanında Osmanlı topraklarına katılmıştır.

Yeni fethedilen hiristıyan topraklarında yasayan yerli hiristıyan halktan Osmanlı hayranlığı, yeni fetihleri de kolaylaştırmıştır.Zamanında fethedilen yerler :1326'da Bursa, 1329'da İznik, 1337'de Gemlik'i fethetti ve Bizanslılara kary Palekanon(Maltepe) zaferini kazandı. 1345'de Karası Beyliği ilhak edildi. 1354'de Ankara ve Gelibolu feihedildi.Orhan Gazi 1360 senesinde 79 yaşında vefat etmiştir. Türbesi ise Bursa'da Osman Gazi'nin türbesi yanındadır. Türbe dört köselidir.içinde 4 tane büyük mermer sütun vardır. Türbe bu dört sütun üzerine oturtulmuştur. Kubbesi genis ve kursunla örtülmüştür. Duvarları sade ve beyaza boyanmıştır. Tavanında onar kandilli birer tane avize asılıdır. Orta yerde Orhan Gazi'nin sandukası bulunmaktadır. Etrafı;piriñç parmaklıklar ile çevrilmiştir. Sandukanın kuzey yönünde Cem Sultan'ın oğlu Abdullah,kapı tarafında İkinci Bayezid'in oğlu Korkut,onun yanında Orhan Gazi'nin ailesi Nilüfer Hatun ve oğlu Kasım Çelebi ile Yıldırım'ın oğlu Musa Çelebi vardır. Bu türbede yirmiiki tane mezar bulunmaktadır. Türbeyi ise Sultan Abdülaziz yaptırmıştır.Silsile-i Sâdât-i Naksibendiyye'den Hâce Muhammed Bâbâ Semâsi (k.s.) Hazretleri, Seyh Edebalı, Hacı Bektas-i Veli bu devrin büyüklerinden olup, Orhan Gazi zamanında vefat etmişlerdir.

- Erkek çocukları : Süleyman Pasa, Birinci Murad, İbrahim,Halil, Kasım.
- Kızı : Fatma Hatun

Murad Hüdâvendigâr

- Babası: Orhan Gazi
- Annesi: Nilüfer Hatun
- Doğumu: 1326
- Vefatı: 1389
- Saltanatı: 1359 - 1389 (30) sene

Sultan Murad uzun boylu, degirmi yüzlü,iri burunlu idi. Kalın ve adaleli bir vücuda sahipti.Basına mevlvi şikkesi üzerine yuvarlak testar sarılı bir baslık giyerdi. Çok sade giyinir ve kirmizi zemimli beyaz elbiseden hoslanırdı. Gayet nazik, sevinli, çok halim ve selimdi. Âlim ve sanatkârlara hürmet gösterir, fakirlere ve kimsesizlere büyük bir sefkatle muamele ederdi.Halk tarafından "Gazi Hünkâr" diye anılır ve bir baba olarak sevilirdi.Terbiyesi ile annesi Nilüfer Hatun mesgul oldu: Gençliğini Bursa'da medreselerde, ilim ve sarfat adamları ile geçirdi. Bütün hayatı sınır boylarında ve harp meydanlarında geçmiştir. Hiç durmadan Rumeli'den Ana'dolu'ya, Anadolu'dan Rumeli'ye seferler yapmıştır. Bu kadar harp meşguliyetleri arasında, büyük ve kıymetli binalar, sanat eserleri meydana getirmeye de vakit bulmuştur. Bursa'da camiler, medreseler ve imarethaneler yaptırmıştır. Edirne'yi ilk defa O, hükümet merkezi yapmıştır. İlk Edirne sarayı da kendisi bina ettirmişti.

Orhan Gazi'nin vefatında 95.000 km. Kare olan toprakların genişliğini 500.000 km. Kareye çıkardı.Zamanında alınan yerler :1362'de Edirne, 1363'de eski Zagra ve Filibe fethedildi. 1364'de Sirpsindigi zaferi kazanıldı ve Haçlılar perisan edildi. 1374'de Kara Biga Osmanlı topraklarına katıldı. 1369'da Hayrabolu, Kırklareli, Pınarhisar ve Vize alındı.1370'de Bulgar Krallığı Osmanlılara tâbi oldu.Bir müddet sonra da Çamurlu savay kazanıldı. 1371'de Çirmen zaferi elde edildi, Haçlılar bir defa daha yenildiler. 1372'de Çatalca Bizans'tan alındı. 1374'de Sırbistan Osmanlılara tâbi oldu. 1375'de Nis fethedildi. 1378'de Kütahya Vilâyeti Osmanlı topraklarına katıldı.1382'de , Sofya fethedildi. 1383'de Candarogulları Osmanlılara tâbi oldu. 1385'de Arnavutlukun kuzeyi tamamen alındı,. 1386'da Karamanlılarla harp yapıldı., 1388'de Sılistre, Zistovi, Nigbolu, Plevne, Lofça, Deliorman ve Dobruca Türk hakimiyeti altına alındı. 1389'da Haçlılar bir defa daha perisan edildiler ve İslâm ordusunun yigittikleri sonunda Kosova Meydan Muharebesi kazanıldı. Ne yazık ki bu sanlı zafer çok büyük bir acı ile neticelendi. Bütün gazileri derin bir matem edirdi. Böyle ki;bu zafer sonunda yaralıların büyük bir kısmı düşman askerleri idi. Yerdikiler arasında tek türk Türk şehidi de vardı. Sultan Murad her şehidin önüne geldiği vakit büyük bir üzüntü ile "İnna lillâhi ve inna ileyhi râciün" diyor ve şehidin derhal kaldırılarak defnedilmesini emrediyordu. Yaralı bir Türk'ün yanına geldiği zaman, onu okuyor, yarasının acıyıp acımadığını ve bir arzusu olup olmadığını soruyordu.Böylece dolasirken biraz uzakta ölüler arasında bir kimildama oldu. Sultan Murad o tarafa döndü. Ölüler arasından, dev gibi uzun boylu bir Sirplinin kalktığı görüldü. Milos ismindeki bu Sirpli (Kral Lazar'ın damadı) yerden kalkarak Padisaha dogru gelmeye başladı. Padişahın muhafızları ise, Sirpli'yi derhal yakaladılar.Fakat Sirpli, padisahi mutlaka görmek istiyordu ve : "Beni bırakınız, korkmanıza lüzum yok.Ben Padişahın elini öpmeye ve hem de müslüman olmaya geldim. Ayrıca size bir de müjdem var. Kral Lazar yakalandı, bakınız getiriyorlar" dedi. Padişah onun sözlerini işitmisti.Isaret ederek bırakmalarını söyledi. Muhafızlar da Kralın tutulduğu tarafa bakarlarken, yaralı taklidi yapan hain Sirpli, Padisaha yaklaştı, elini öpecekmiş gibi eğildi, bir anda ve yıldıırım süratı ile koltugunun altında sakladığı hançerini çekerek, Gazi Hünkâr'ın mübarek göğüs ve karnına sapladı. Muhafızlar neye ugradıklarını anlayamadılar. Katil kaçmaya başladı. Sonra muhafızlar kafırı yakalayarak parça parça ettiler.Hünkâr'ın son sözleri sunlardı :

"İslâmın muzafferiyeti, benim şehit olmama bağlı ise,sehadet serbetini nasip buyurmasını Cenab-ı Hak'tan dua ve niyaz etmistim. Duam kabul buyuruldu. Hazreti Allah'a hamd ve sena olsun ki, İslâm askerinin zaferini gördükten sonra hayatım sona ermektedir. Oğlum Bayazid'e biat ediniz. Sakin esirleri incitmeyiniz. Mal ve canlarına tecavüz etmeyiniz. Ben artık sizleri ve muzaffer ordumuzu Cenab-ı Hakk'a emanet ediyorum. Mevla devletimizi bütün fenalıklardan korusun!"

Sultan Murad'ın hançerle parçalanan barsakları, şehit olduğu yere bir türbe yapılarak gömüldü. „Cesedi ise Bursa'ya nakledilerek Çekirge'deki türbesine defnedildi.Silsile-i Sadât-i Naksibendiyye'den Hâce Seyyid Emir Kilâl (k.s.) Hazretleri, Mugnullebib isimli eserin sahibi ve topon mucidi olarak bilinen Cemaleddin Abdullah Efendi, Buhari'nin sârihi Semseddin Kirmani, Birinci Murad zamanında vefat etmişlerdir.İlk kazasker tayinleri, timar kanunu ve minarelerden salatu selâm okuma adetleri bu devirde başlanmıştır.

- Erkek çocukları: Yakub Çelebi, Yıldırım Beyazid, Savcı Bey ve İbrahim.
- Kız çocukları: Nefise ve Sultan Hatun.